

Betænkning

over

- I. forslag til adoptionslov,
 II. forslag til lov om ændring af myndighedsloven
 (Forældremyndighed over børn uden for ægteskab) og
 III. forslag til lov om ændring af retsplejeloven.
 (Prøvelse af beslutning om adoption uden samtykke).

(Afgivet af retsudvalget den 17. maj 1972).

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har fra justitsministeren modtaget skriftlige besvarelser af en række af udvalget stillede spørgsmål. Justitsministeren har endvidere tilstillet udvalget udtalelser, som justitsministeriet har indhentet om forslag til adoptionslov og forslag til lov om ændring af myndighedsloven fra forskellige ministerier, domstole, amter, mødrehjælpsinstitutioner og faglige juridiske og sociale foreninger.

Fra socialministeren er modtaget svar på spørgsmål stillet af udvalget og materiale til belysning af bestemmelser i børneforsorgsloven, der har relation til spørgsmål i adoptionslovsforslaget, og hvordan disse bestemmelser virker i praksis.

Udvalget har modtaget en skriftlig henvendelse fra Dansk Socialrådgiverforening. Endvidere er der tilgået udvalget to skrivelser fra Aktivistgruppen Vennen til justitsministeren og en skrivelse fra Terre des Hommes.

Udvalget har holdt et samråd med justitsministeren og et samråd, hvori både justitsministeren og socialministeren deltog.

Udvalget har drøftet spørgsmålet om plejeførelsernes stilling i adoptionsloven og børneforsorgsloven med justitsministeren og socialministeren. Der er opnået enighed om at give plejeførelserne mulighed for at indbringe visse afgørelser efter de nævnte love for højere administrativ myndighed og for domstolene. I adoptionsloven er der skabt

mulighed for, at plejeførelser i tilfælde, hvor de efter lovens § 9, stk. 1, har søgt bevilling, til trods for at forældrene eller en af dem har tilbagekaldt et samtykke til adoptionen, kan indbringe overøvrighedens afslag for domstolene. Samtidig har socialministeren givet tilsagn om i næste folketingsår at fremsætte lovforslag om ændring af børneforsorgslovens §§ 81 og 82, således at plejeførelserne får adgang til at indbringe børne- og ungdomsværnets afgørelse i disse sager for højere instans. Man vil tillige søge betingelserne i § 81 for nedlæggelse af forbud mod fjernelse fra plejehjemmet udformet på samme måde som betingelserne i adoptionslovsforslagets § 9.

Når ændringen i børneforsorgsloven er gennemført, vil reglerne om plejeførelsernes retsstilling i adoptionsloven og børneforsorgsloven være afpasset til hinanden i det omfang, det for tiden er muligt. I den antagelig kortere overgangsperiode, indtil dette sker, vil forskellene formentlig kun få yderst ringe betydning. Der vil muligvis i dette tidsrum kunne opstå visse vanskeligheder under adoptionssagens behandling hos overøvrigheden samt i justitsministeriet eller for retten i tilfælde, hvor plejeførelser indbringer en sag efter adoptionslovens § 9, stk. 1, hvis børne- og ungdomsværnet afslår at nedlægge forbud mod fjernelse fra plejehjemmet, idet plejeførelserne ikke kan indbringe børne- og ungdomsværnets afgørelse for højere myndighed. Tilfælde af denne art

vil antagelig i overgangsperioden kun foreligge enkelte gange eller måske slet ikke.

Justitsministeren har stillet en række ændringsforslag til lovforslagene. Herom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Ad I. forslag til adoptionslov.

Et flertal (udvalget med undtagelse af det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af justitsministeren foreslåede ændringer.

Et mindretal (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) kan ikke tiltræde det af justitsministeren stillede ændringsforslag nr. 6, hvorefter lovforslagets § 17 udgår.

Mindretallet indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med de øvrige af justitsministeren foreslåede ændringer.

Ad II. forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Forældremyndighed over børn uden for ægteskab) og III. forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Prøvelse af beslutning om adoption uden samtykke).

Udvalget indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med de af justitsministeren foreslåede ændringer.

Ændringsforslag

til

I. forslag til adoptionslov.

Af justitsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 5.

1) Stk. 1, 1. pkt., affattes således:

„Den, som er gift, kan kun adoptere sammen med sin ægtefælle, medmindre denne er forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt.“

Til § 7.

2) Paragraffen affattes således:

„§ 7. Adoption af en person under 18 år kræver samtykke fra forældrene.“

Stk. 2. Hvis den ene af forældrene er uden del i forældremyndigheden, forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, kræves kun samtykke fra den anden.

Stk. 3. Gælder det i stk. 2 anførte begge forældrene, kræves samtykke fra værge.“

Til § 8.

3) Stk. 5 udgår.

Til § 11.

4) Paragraffen affattes således:

„§ 11. Beslutter overøvrigheden, at bevilling eller tilladelse efter §§ 9 eller 10 skal meddeles, selv om samtykke til adoption efter § 7 ikke foreligger, underrettes forældrene eller værgen herom. Beslutter overøvrigheden, at der ikke kan meddeles bevilling efter § 9, stk. 1, underrettes den, der søger om adoption eller har barnet i pleje med henblik på adoption. Beslutningen skal være skriftlig og udleveres af overøvrigheden til de pågældende personligt eller forkyndes for dem. Inden 14 dage efter, at de har modtaget beslutningen, eller efter forkyndelsen kan de forlange sagen forelagt for justitsministeren eller indbragt for retten. Overøvrigheden kan, når særlige grunde taler derfor, fastsætte en længere frist eller inden fristens udløb forlænge denne. Beslutningen skal indeholde oplysning om adgangen til at få afgørelsen prøvet af justitsministeren og domstolene og om fristen herfor.“

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis en afgørelse efter §§ 9 eller 10 træffes eller opretholdes af justitsministeren.

Stk. 3. Justitsministeren kan ikke prøve afgørelsen, hvis anmodning om forelæggelse for ministeren modtages efter udløbet af fristen i stk. 1.

Stk. 4. Modtager overøvrigheden anmodning om, at beslutningen prøves af retten, indbringer overøvrigheden sagen efter reglerne i retsplejelovens kap. 43 b, medmindre bevilling er udfærdiget efter udløbet af fristen i stk. 1.

Stk. 5. Opretholder retten overøvrighedens eller justitsministerens beslutning om, at bevilling eller tilladelse efter §§ 9 eller 10 skal meddeles, eller beslutter retten, at be-

villing kan meddeles, selv om samtykke er tilbagekaldt, kan bevilling ikke meddeles, før anke eller kærefristen er udløbet, uden at anke eller kære er iværksat. Det samme gælder, hvis retten afviser prøvelse, jfr. retsplejelovens § 475 b, stk. 4.“

Til § 12.

5) Paragraffen affattes således:

„§ 12. Har overøvrigheden besluttet, at der bør ses bort fra, at samtykke til adoption ikke foreligger, kan barnet, såfremt det opholder sig hos den, der søger adoption, ikke af forældremyndighedens indehaver fjernes fra ansøgerens hjem under adoptionsagens behandling. Det samme gælder, hvis landsnævnet for børne- og ungdomsfor-
sorg har givet samtykke efter § 9, stk. 2, 2. pkt., eller fremsat begæring efter § 10.“

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Thomas Have, Karen Dahlerup Andersen, Hjortnæs, Falk Hansen, Koch, Otto Mørch, Tastesen, Kurt Brauer, Inger Lise Petersen, Per Federspiel, Nathalie Lind, Johan Philipsen, Gudme og Valbak):

Til § 17.

6) § 17 udgår.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 19.

7) I stk. 3 indsættes som 2. pkt.:

„Er adoptivbarnet fyldt 12 år, kræves samtykke fra dette.“

Til § 20.

8) Stk. 2 affattes således:

„Stk. 2. Sag om ophævelse anlægges af adoptivbarnet. Hvis barnet er umyndigt eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, anlægges sagen af barnets værge, af dets virkelige fader eller moder eller af justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil.“

Ny paragraf.

9) Efter § 25 indsættes i kapitel 4 som ny paragraf:

„§ 00. Justitsministeren fastsætter regler om adoptionsagers behandling, herunder om indholdet af ansøgninger om adoption m. v. og om afgivelse af samtykke til adoption, jfr. §§ 6 og 8.“

Til § 28.

10) Paragraffen affattes således:

„§ 28. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.“

Til § 29.

11) § 29 affattes således:

„§ 29. Reglerne i § 6, stk. 2, og § 8 anvendes ikke på samtykke meddelt før lovens ikrafttræden.“

Nye paragraffer:

12) Efter § 29 indsættes som nye paragraffer:

„§ 01. Kapitel 2 anvendes på:

1) adoptivforhold stiftet den 1. januar 1957 eller senere,

2) adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957, når der efter § 03, stk. 2, er tillagt bevillingen retsvirkninger efter kap. 2, og

3) adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957, når der efter § 27, stk. 2, i lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption er tillagt bevillingen retsvirkninger efter den nævnte lovs § 13, jfr. § 12.

Stk. 2. Uanset stk. 1, nr. 1, anvendes bestemmelsen i § 13, stk. 2, 2. pkt., i lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption på adoptionsbevillinger meddelt før lovens ikrafttræden med bestemmelse om, at barnets arveret efter den virkelige slægt bevares.

§ 02. Kap. 3 anvendes også på adoptivforhold stiftet før lovens ikrafttræden.

§ 03. For adoptivforhold, som er stiftet før den 1. januar 1957, og som ikke er omfattet af § 01, stk. 1, nr. 2 eller 3, gælder lov nr. 87 af 26. marts 1923 om adoption bortset fra § 13, stk. 2, og §§ 18-24.

Stk. 2. Justitsministeren kan, når omstændighederne taler derfor, tillægge adoptivforhold, stiftet før den 1. januar 1957, retsvirkninger efter nærværende lovs kap. 2.“

B e m æ r k n i n g e r .

Til nr. 1.

Efter ændringsforslaget bliver det afgørende for, om en ægtefælle kan adoptere alene eller kun sammen med den anden ægtefælle, om dennes sindssygdom eller åndssvaghed er af en sådan art, at den berøver den pågældende evnen til at forstå betydningen af adoptionen. Det foreslås endvidere at sidestille anden sjælelig forstyrrelse af varigere karakter med sindssygdom og åndssvaghed.

Til nr. 2.

Det foreslås at begrænse undtagelsesreglen vedrørende forældresamtykke i stk. 2 til sindssyge og åndssvage, der er ude af stand til at handle fornuftmæssigt. Det foreslås endvidere at sidestille anden sjælelig forstyrrelse af varigere karakter med sindssygdom og åndssvaghed. Samtidig foreslås enkelte sproglige ændringer i bestemmelsen.

Til nr. 3.

Der henvises til bemærkningerne nedenfor under nr. 9.

Til nr. 4.

Ændringsforslaget har sammenhæng med forslaget til lov om ændring af retsplejeloven. (Prøvelse af beslutning om adoption uden samtykke).

Bestemmelserne i stk. 1, 2 og 5 afløser lovforslagets § 11, stk. 1 og 4. De er med enkelte sproglige ændringer udformet i overensstemmelse med retsplejerådets udkast. Der henvises til retsplejerådets skrivelse, der er optrykt som bilag til retsplejelovsforlaget.

Efter lovforslaget har plejeforældrene ikke mulighed for at indbringe overøvrighedens afslag på ansøgning om adoptionsbevilling efter § 9 for domstolene, medens det må antages, at plejeforældrene har adgang til at påklage overøvrighedens afslag til justitsministeriet. I § 11, stk. 1, foreslås som 2. pkt. indsat en bestemmelse om, at plejeforældrene i tilfælde, hvor de efter § 9, stk. 1, har søgt om bevilling til trods for, at forældrene eller en af dem har tilbagekaldt et samtykke meddelt i overensstemmelse med § 8, kan indbringe overøvrighedens afslag for domstolene. Efter ændringsforslaget kan pleje-

forældrene derimod ikke i sager efter § 9, stk. 2, eller § 10 indbringe afslag for domstolene.

I sager efter § 9, stk. 1, bliver plejeforældrene i tilfælde af afslag på adoptionsansøgningen efter ændringsforslaget stillet på samme måde som forældrene er stillet i tilfælde af en positiv beslutning om, at adoption skal gives, selv om deres samtykke er tilbagekaldt. De skal underrettes om beslutningen på den særlige måde foreskrevet i § 11, stk. 1, og fristerne gælder også for dem. I stk. 5 og i retsplejelovsforlaget er foretaget mindre ændringer på grund af plejeforældrenes indbringelsesadgang. Under retssagen vil plejeforældre, der har forlangt beslutningen prøvet for retten, i øvrigt blive omfattet af de regler, der gælder i retsplejelovsforlaget om „klagerne“.

Det tilføjes, at § 12, også som affattet ved ændringsforslag nr. 5, ikke omfatter tilfælde, hvor plejeforældre indbringer afslag efter § 9, stk. 1, for justitsministeren eller retten. Plejeforældrene er derfor henvist til også under sagens behandling for disse myndigheder eventuelt at anvende børneforsorgslovens regler.

Stk. 3 er ny. Den indebærer, at forældrene eller værgen ikke kan indbringe sagen for justitsministeren efter 14 dages fristens udløb. Er fristen udløbet, må de i stedet søge sagen fremmet ved retten, jfr. retsplejelovsforlaget § 475 b, stk. 4. Efter denne bestemmelse kan retten behandle sagen, selv om anmodning om beslutningens prøvelse for retten er modtaget efter udløbet af 14 dages fristen, hvis overskridelsen er undskyldelig eller særlige grunde i øvrigt taler for at behandle sagen.

Reglen i stk. 4 er med sproglige ændringer i overensstemmelse med lovforslagets § 11, stk. 2. Der henvises til bemærkningerne i adoptionsudvalgets betænkning s. 27.

Lovforslagets § 11, stk. 3, er efter retsplejerådets henstilling indsat i retsplejelovsforlaget som § 475 b, stk. 4.

Til nr. 5.

Efter lovforslagets § 12 kan et barn ikke fjernes fra ansøgerens hjem under adoptionssagens behandling, når overøvrigheden har besluttet, at der bør bortses fra, at samtykke til adoption ikke foreligger.

Som det fremgår af adoptionsudvalgets

betænkning s. 28, vil det være uheldigt, at barnet fjernes, medens sagen undersøges. Udvalget har dog ikke fundet, at selve den omstændighed, at der indgives andragende om adoption, bør medføre, at barnet ikke kan fjernes, idet et sådant andragende da kunne anvendes af plejeforældre, der ikke har nogen rimelig udsigt til at kunne gennemføre adoptionen, alene med det formål at forhindre, at barnet udleveres.

Justitsministeriet kan tiltræde dette, således at plejeforældrene som anvist af adoptionsudvalget under overvrighedens behandling af sagen henvises til eventuelt at anvende børneforsorgslovens regler. Efter forhandling med socialministeriet foreslås det imidlertid at udvide § 12 til også at omfatte det tidsrum, hvor en sag verserer for overvrigheden, i tilfælde, hvor en offentlig myndighed, landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg efter en prøvelse af sagen har fundet, at adoptionssagen bør fremmes. Det gælder i tilfælde, hvor adoption efter § 9, stk. 2, søges fremmet, selv om der ikke kan opnås samtykke til adoption og barnet er undergivet børne- og ungdomsforsorg, idet der i disse tilfælde kræves samtykke fra landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg til adoptionen. Det gælder også efter § 10 i tilfælde, hvor landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg har anmodet om, at der meddeles tilladelse til, at et barn, der er undergivet børne- og ungdomsforsorg, senere bortadopteret, selv om samtykke ikke kan opnås.

Til nr. 6.

Hovedreglen om retsvirkningerne af adoption er efter den gældende adoptionslov § 12 og § 13, stk. 1, og lovforslagets § 16, at retsforholdet mellem adoptivbarnet og dets virkelige slægt bortfalder. I stedet indtræder samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres ægtebarn. Barnet og dets livsarvinger arver og arves af adoptanten og dennes slægt, som om adoptivbarnet var adoptantens eget barn. Der sker således „fuldt familieskifte“. Dog kan det på begæring i bevillingen bestemmes, at barnets arveret efter den virkelige slægt bevares, jfr. lovens § 13, stk. 2, og lovforslagets § 17.

Sidstnævnte regel blev indsat under folketingsbehandlingen i 1955-56 af adoptionslovsforslaget (Folketingstidende 1955-56,

tillæg B, sp. 598 ff). Udvalgets flertal anførte som begrundelse for reglen bl. a.:

„Der vil dog forekomme tilfælde, hvor det ved adoptionen kan forudses, at der efter adoptionen vil bevares en forbindelse mellem barnet og slægten, og det synes naturligt, at slægten, når den i sådanne tilfælde ønsker at stille barnet arveretligt, som om adoptionen ikke var sket, skal kunne gøre det, uden at den henvises til — i det omfang det er muligt — ved testamente at sikre barnet en sådan arveret. Der tænkes her navnlig på tilfælde, hvor barnet adopteres af bedsteforældrene eller af en søster eller broder til en af forældrene, men også på nogle af de tilfælde, hvor barnet adopteres af moderens eller faderens ægtefælle eller af nære personlige venner.“

Adoptionslovsudvalget har, som det fremgår af betænkningen s. 31-32, drøftet bestemmelsen, men der har ikke i udvalget kunnet opnås enighed om at foreslå den ophævet.

Det oprindelige forslag til den gældende adoptionslov af 1956 blev fremsat, uden at der i forslaget var adgang til at bevare arveretten efter den naturlige slægt. Efter justitsministeriets opfattelse var det ikke sandsynliggjort, at der forelå et så stærkt behov for to adoptionsformer som foreslået i kommissionsbetænkningen, at dette kunne begrunde en tilsidesættelse af hensynet til den klarhed og enkelthed i reglerne, som en skarp regel om fuldt familieskifte ville medføre. Som anført blev bestemmelsen ændret under folketingsbehandlingen.

Den antagelse, at der ikke har været større behov for at tage forbehold om bevarelse af arveret efter den virkelige slægt, har i praksis vist sig at holde stik. En undersøgelse har vist, at justitsministeriet i tidsrummet 1968-70 har haft 39 sådanne sager. Der blev givet tilladelse i 30 tilfælde, mens 9 ansøgninger blev afslået. 27 af sagerne vedrørte stedbørnsadoptioner. I de senere år er bestemmelsen således kun blevet anvendt i ca. 10 tilfælde årligt, d. v. s. i mindre end 1 pct. af samtlige adoptionsbevillinger og kun ved ca. 2 pct. af stedbørnsadoptionerne.

Eksistensen af disse forbehold, der får deres virkning efter mange års forløb, volder praktiske vanskeligheder. Dommerfuldmægtigforeningen har i en udtalelse om adoptionsforslaget bl. a. anført, at det ofte vil bero

på tilfældigheder, om skifteretten får oplysning om bortadoptioner i arveladers slægt. Medarvinger vil ofte ikke have kendskab til, at arveretsforbehold kan tages, og vil derfor ikke have anledning til at oplyse skifteretten om, at et medlem af slægten er bortadopteret. I disse tilfælde er der en nærliggende risiko for, at skifteretten slet ikke bliver bekendt med forbeholdet. Hvis der foreligger oplysninger om bortadoption, bør skifteretten formentlig ved forevisning af adoptionsbevilling sikre sig, at arveretten efter den virkelige slægt ikke er bevaret. Dette vil ofte være forbundet med store praktiske vanskeligheder og kan give anledning til ulemper for adoptivforældrene og adoptivbarnet, som måske er uden kendskab til adoptivforholdet. I praksis er det således ganske tilfældigt, om et arveretsforbehold bliver oplyst for skifteretten og dermed tages i betragtning ved boets deling.

Hertil kommer, at adgangen i de få tilfælde, den anvendes, kan skabe usikkerhed og uklarhed om retsstillingen for den virkelige slægt. Forbeholdet begrænses ikke til en del af slægten, men når et barn bortadopteret, vil medlemmer af den naturlige slægt, der ikke har haft med adoptionen at gøre, gå ud fra, at der er sket det fulde familieskifte, som er lovens hovedregel, og indrette deres testamentariske bestemmelser herefter. Efter den gældende praksis vil kun de personer, der skal samtykke i adoption eller afgive erklæring om adoption, vide, om der er fremsat begæring om arveretsforbehold. Derimod vil hele den del af den virkelige slægt, som ikke skal samtykke eller afgive erklæring, men som adoptivbarnet arver efter loven, hvis der tages forbehold, være uden viden om dette forbehold. Det drejer sig om bedsteforældre, søskende og deres børn og børnebørn, morbrødre, mostre, farbrødre og fastre. Særlig for bedsteforældre, hvis testationskompetence kan være begrænset på grund af det bortadopterede barns stilling som tvangsarving, vil det være meget uheldigt, hvis de har truffet testamentariske dispositioner ud fra urigtige forudsætninger om arveforholdene.

Også for sidelinjen kan manglende viden om arveforholdene have betydning, fordi man i tillid til, at barnet er bortadopteret og derfor ikke længere arveberettiget, kan have

undladt at oprette testamente, der udelukker barnets arveret.

Hvis adgangen til at tage arveretsforbehold bibeholdes, må det overvejes at give regler for, at der skal gives visse medlemmer af den virkelige slægt underretning om, at forbehold er taget, hvis der ikke ligefrem bør indhentes samtykke fra dem til forbeholdet. Dette gælder under alle omstændigheder de personer, barnet er tvangsarving efter, men i og for sig er enhver afgrænsning af den personkreds, der bør have underretning, vilkårlig, og et krav om, at den samlede virkelige slægt skal have underretning eller give samtykke, vil give anledning til betydeligt administrativt besvær.

Det kan endvidere anføres, at der siden adoptionsloven af 1956 er sket ændringer i de arveretlige regler, der gør det ubetænkeligt at henvise den naturlige slægt til i stedet for at anmode om et forbehold i bevillingen at oprette testamente, hvis den ønsker at begunstige det bortadopterede barn. Ved arveloven i 1963 er testationskompetencen blevet udvidet, og man kan nu, selv om man har tvangsarvinger, råde over halvdel af sit bo til fordel for fremmede. Der vil herefter kun være to tilfælde, hvor man ikke ved testamente kan give det bortadopterede barn samme arvepart, som det ville have fået som legal arv, hvis der havde været taget forbehold. Det gælder, hvis adoptivbarnet er eneste livsarving og den af de virkelige forældre, der er afgået ved døden efterlader sig en ægtefælle foruden barnet. I den anden situation, hvor arveladeren er en af adoptivbarnets bedsteforældre, er forudsætningen også, at adoptivbarnet er eneste livsarving efter arveladeren, og at arveladeren efterlader sig en ægtefælle foruden barnet. I disse to situationer ville barnet legalt arve 2/3, hvis der var taget forbehold, medens der ved testamente kan tillægges 1/2.

Hertil kommer, at skattedepartementet har oplyst, at børn, der er bortadopteret, svarer arveafgift af arv efter den virkelige slægt efter samme regler, som om det ikke var bortadopteret, uanset om der er taget arveretsforbehold eller ej.

Det tilføjes, at der både i Sverige og Norge gælder regler om fuldt familieskifte også på det arveretlige område, uden at der er adgang til at forbeholde arveret for adop-

tivbarnet efter den naturlige slægt. I Sverige har man i december 1970 ændret adoptionsloven, således at de adoptioner, der er meddelt før 1959, og hvor arveretten efter den naturlige slægt var bevaret, nu får de samme retsvirkninger som yngre adoptioner, hvilket indebærer, at intet adoptivbarn i Sverige har arveret efter den virkelige slægt.

Det foreslås derfor, at § 17 udgår af lovforslaget.

Da der ikke bør foretages indgreb i de adoptionsbevillinger, der er udfærdiget med forbehold af arveretten efter den naturlige slægt, foreslås der i § 01, stk. 2, indsat en overgangsregel om, at et arveretsforbehold i bevillinger meddelt før lovens ikrafttræden bevarer sin gyldighed.

Til nr. 7.

I den gældende adoptionslovs § 16, stk. 2, findes en regel svarende til forslaget § 19, stk. 3. Reglen anvendes i praksis også i tilfælde, hvor adoptivbarnet er i moden alder, og der forlanges erklæring fra adoptivbarnet, når det er fyldt 12 år.

I forslaget § 19, stk. 2, findes en bestemmelse om, at adoptivforholdet for mindreårige børn kan ophæves, hvis adoptanten og de virkelige forældre er enige herom. Det er udtrykkeligt nævnt, at der kræves samtykke fra adoptivbarnet til ophævelsen, hvis det er fyldt 12 år.

Ændringsforslaget skal tydeliggøre, at der også i de tilfælde, der er nævnt i § 19, stk. 3, kræves samtykke fra adoptivbørn, der er fyldt 12 år, til ophævelse af adoptivforholdet.

Til nr. 8.

Også i denne bestemmelse foreslås reglen vedrørende sindssyge og åndssvage begrænset til tilfælde, hvor de pågældende er ude af stand til at handle fornuftmæssigt. Det foreslås ligeledes at sidestille anden sjælelig forstyrrelse af varigere karakter med sindssygdom og åndssvaghed. Endelig er reglen om det offentlige sagsanlæg fastlagt således, at sager anlægges af justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil.

Der henvises til bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 9.

Bestemmelsen erstatter forslaget § 8, stk. 5, hvorefter justitsministeren fastsætter regler om formen for samtykkeerklæringen fra barnets forældre. Det er fundet nødvendigt at foreslå en videregående bemyndigelse, idet der yderligere må fastsættes regler om, hvilken stedlig overøvrighed der skal behandle adoptionsager. Endvidere vil det være naturligt i en bekendtgørelse at redegøre for indholdet af ansøgninger om adoption, om ophævelse af adoption og om tillægelse af retsvirkninger efter kapitel 2, jfr. § 03, stk. 2, samt for, hvilke dokumenter der skal ledsage ansøgningerne.

Til nr. 10.

Det vil være nødvendigt inden lovens ikrafttræden at udsende både en bekendtgørelse og et cirkulære om adoption. Det er justitsministeriets hensigt at anmode de interesserede myndigheder og institutioner om udtalelser om et udkast til de administrative regler om adoption, når loven er gennemført og dens indhold derfor ligger fast.

Af hensyn til arbejdet med de administrative regler foreslås lovens ikrafttrædelse udskudt til den 1. oktober 1972.

Til nr. 11 og 12.

Bestemmelserne i § 29-§ 03 erstatter lovforslagets § 29.

§ 29 svarer til lovforslagets § 29, stk. 1.

§ 01, stk. 1, svarer til lovforslagets § 29, stk. 2. Det er dog søgt tydeliggjort, at det er reglerne om retsvirkningerne i kapitel 2, der anvendes på adoptivforhold stiftet den 1. januar 1957 og senere, og at kap. 2 tillige gælder for de ældre adoptioner, der er tillagt nye retsvirkninger. Om § 01, stk. 2, henvises til bemærkningerne ovenfor under nr. 6.

§ 02 svarer til lovforslagets § 29, stk. 3, sidste led, idet det dog er søgt tydeliggjort, at reglerne om ophævelse af adoption skal gælde uanset tidspunktet for adoptivforholdets stiftelse.

§ 03 svarer til lovforslagets § 29, stk. 3 og 4.

II. forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Forældremyndighed over børn uden for ægteskab).

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

1) Paragraffen affattes således:

„§ 2. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.“

Bemærkninger.

Ændringsforslaget må ses i sammenhæng med ændringsforslaget til adoptionslovforslagets § 28. Der henvises til bemærkningerne hertil.

III. forslag lov om ændring af retsplejeloven. (Prøvelse af beslutning om adoption uden samtykke).

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) § 475 g, stk. 3, affattes således:

„Stk. 3. Kender forældrene eller værgen ikke den, der søger adoption, må den adoptionsøgendes og vidners navne ikke optages i udskrifter af retsbogen eller rettens afgørelser.“

Til § 2.

2) Paragraffen affattes således:

„§ 2. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.“

Bemærkninger.

Til nr. 1 og 2.

Ændringsforslagene har sammenhæng med ændringsforslagene til adoptionslovforslagets §§ 11 og 28. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Thomas Have,
formand.

Karen Dahlerup Andersen.

Hjortnæs.

Falk Hansen.

Koch.

Otto Mørch.

Tastesen,
næstformand.

Kurt Brauer.

Inger Lise Petersen.

Thestrup.

Hanne Budtz.

Hans Toft.

Per Federspiel.

Nathalie Lind.

Johan Philipsen.

Els-Merete Ross.

Valbak.